

Comentariul poeziei Scrisoarea I scrisa de Mihai Eminescu - a cincea parte

Cugetarea 'batranului dascal' se incheie cu imaginea Apocalipsei, vazuta ca o perturbatie cosmica "Soarele, ce azi e mandru, el il vede trist si ros/ Cum se inchide ca o rana printre norii intunecosi,/ Cum planetii te ingheata si s-azvarl rebeli in spat/ El, din franele luminii si soarelui scapati". Numai Dimitrie Cantemir, in "Jelania Inorogului", din Istoria ieroglifica mai indrznise sa-si imagineze un astfel de sfarsit al lumii.

Poate aceasta prima parte a poemului se constituie ca un amplu pretext pentru desfasurarea satirei propriu-zise, din partea a doua care este in deplin consens cu conceptia eminesciana despre conditia omului superior. Eminescu proiecteaza o viziune schopenhaueriana asupra societatii umane. Lumea este condusa de Vointa oarba de a trai", instinctul de conservare si perpetuare a spetei, care genereaza lupta pentru existenta sursa a raului universal. "Vointa oarba de a trai" este aceea care ne subjuga si ne stapaneste. Toti oamenii sunt sclavii "vointei oarbe de a trai". Ea este acea "enigma" a vietii fiecarui individ, de care sunt chinuiti toti muritorii: "De a vietii lor enigma ii vedeam pe toti munciti".

Principiul identitatii, al Unului sau Unicului, au unitati in multiplicitate, din filosofia indiana ("Unul e in toti, tot astfel cum una e in toate") e trecut prin filtrul voluntarismului schopenhauerian, Eminescu oferindu-ne o imagine dura a luptei pentru existenta "De asupra tuturor se ridica cine poate". Viata nu este decat un "bellum omnium contra omnes", cum sustinea si Schopenhauer. "Vointa oarba de a trai" este identificata de Eminescu cu soarta, cu fatalitatea din gandirea anticilor "Ce-o sa-i pese soartei oarbe ce vor ei sau ce gandesc?" - se intreaba poetul.

Revenind la soarta "batranului dascal", care intruchipeaza conditia omului de geniu in societate, Eminescu avanseaza ideea ca gloria nu poate determina fericirea personala "Fericeascal scriitorii, toata lumea recunoasca-l.../ Ce-o sa aiba din acestea pentru el, batranul dascal?" Gloria insasi este relativa. Cand omul nu-si cunoaste bine propria-i viata cu atat mai putin altii sunt dispusi sa-si bata capul cu ea si s-o inteleaga: "Si cand propria ta viata singur n-o stii pe de rost/ O sa-si bata altii capul s-o patrunza cum a fost?".